

Chambre des Représentants

3 OCTOBRE 1945.

PROPOSITION DE LOI

accordant l'éméritat aux professeurs, titulaires d'un atelier, à l'Institut Supérieur des Beaux-Arts d'Anvers.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE (1)

PAR M. PIERARD.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le grand poète français, Paul Verlaine, passant par Anvers, s'amusait bruyamment et naïvement d'une formule qu'il avait entendue dans certaines harangues officielles : « Anvers, la Métropole des Arts et du Commerce ». Il la répétait sans cesse, il s'en gargarisait. Et, pourtant, cette formule sonore correspond à une vivante réalité, à une grande tradition historique.

La ville de Rubens exerce toujours, dans le monde entier, un prestige artistique considérable. C'est ainsi que son *Institut Supérieur des Beaux-Arts* tire près de la moitié de son effectif scolaire de l'étranger.

(1) Composition de la Commission : MM. Van Cauwelaert, président ; Bouweraerts, Derbaix, Dhavé, du Bus de Warnaffe, Fransman, Heyman, Kluyskens, Van Hoeck, Verbist. — Eekelers, Hossey, Hoyaux, Huysmans, Piérard, Sainte, Vranckx. — Amelot, Blum (F.), Deneef, Janssens (Charles). — Herssens.

Voir :

80 : Proposition.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

3 OCTOBER 1945.

WETSVOORSTEL

waarbij het emeritaat aan de leeraren, titularissen van een atelier in het Hooger Instituut voor Schoone Kunsten van Antwerpen, toegekend is.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR HET OPENBAAR ONDERWIJS (1)

UITGEBRACHT DOOR DEN HEER PIERARD.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Op doorreis te Antwerpen, kon de groote Fransche dichter Paul Verlaine, niet nalaten op luidruchtige en onomwonden wijze uiting te geven aan het genoegen dat hij smaakte bij het hooren van officieele toespraken waarin Antwerpen werd betiteld als de « Metropool van Handel en Kunst ». Onafgebroken herhaalde hij die formule met werkelijke voldoening. Die klankrijke formule beantwoordt nochtans aan een levende werkelijkheid, aan een groote historische traditie.

De stad van Rubens oefent steeds, over de gansche wereld, een aanzienlijk prestige uit op kunstgebied. Zoo komt het dat het *Hooger Instituut voor Schoone Kunsten* nagenoeg de helft van zijn schoolbevolking in het buitenland vindt.

(1) Samenstelling van de Commissie : de heeren Van Cauwelaert, voorzitter ; Bouweraerts, Derbaix, Dhavé, du Bus de Warnaffe, Fransman, Heyman, Kluyskens, Van Hoeck, Verbist. — Eekelers, Hossey, Hoyaux, Huysmans, Piérard, Sainte, Vranckx. — Amelot, Blum (F.), Deneef, Janssens (Charles). — Herssens.

Zie :

80 : Wetsvoorstel.

G.

Les artistes qui fréquentent cet établissement, qu'ils soient Belges ou non, viennent lui demander un complément de formation. Ils doivent avoir passé déjà, au préalable, par une Académie et avoir satisfait, à l'entrée, à un examen sérieux au point de vue des arts plastiques ou graphiques, avant d'être admis à travailler dans un atelier sous le contrôle direct et constant d'un maître réputé. Il en était ainsi déjà du temps de Teniers. Il a créé une tradition.

L'Institut Supérieur des Beaux-Arts d'Anvers est notre Université artistique, les Académies étant, si l'on veut, le degré moyen de notre enseignement dans ce domaine.

On n'appelle au professorat, à l'Institut Supérieur, que des maîtres ayant déjà derrière eux toute une carrière. Si bien qu'y entrant à un âge déjà avancé, ils ne peuvent atteindre un chiffre de pension décent. Il en est qui, actuellement, touchent moins de 300 francs par an!

C'est une honte. Que l'on accorde à ces professeurs l'éméritat comme aux professeurs d'université, comme on l'a fait pour les Gouverneurs de province.

Bien entendu, la mesure ne profiterait qu'aux titulaires d'un atelier et non à ceux qui donnent certains cours généraux, comme l'anatomie ou la littérature.

La Chambre a une occasion de corriger la dérision dont on frappe d'ordinaire, en Belgique, la rémunération du travail intellectuel.

Le Rapporteur,

Louis PIERARD.

Le Président,

Frans VAN CAUWELAERT.

De kunstenaars die deze inrichting bezoeken, zoowel Belgen als anderen, komen er om hun vorming te voltooien. Voorafgaandelijk moeten ze reeds een Academie hebben bezocht en bij hun aankomst voldaan hebben aan een ernstig examen op gebied van plastische of graphische kunst alvorens toegang te bekomen tot een atelier, om er te werken onder het rechtstreeksch en onafgebroken toezicht van een bekend meester. Dit was reeds het geval ten tijde van Teniers. Deze heeft een traditie in 't leven geroepen.

Het Hooger Instituut voor Schoone Kunsten te Antwerpen in onze Kunstuniversiteit, terwijl de academiën, zoo men wil, den middelbaren graad uitmaken van ons onderwijs op dit gebied.

In het Hooger Instituut wordt het leeraarschap slechts toevertrouwd aan meesters die reeds een gansche loopbaan achter den rug hebben, zoodat zij, gezien hun indienst-treding op een reeds gevorderden leeftijd, geen behoorlijk pensioen kunnen bekomen. Heden ten dage, zijn er die minder dan 300 frank 's jaars opstrijken!

Dit is een schand. Dat men aan die professors het emeritaat verleene zooals aan de hoogleeraars, zooals men het heeft gedaan voor de provincie-gouverneurs.

Daarbij is het wel verstaan, dat de maatregel slechts zou gelden voor de titularissen van een atelier en niet voor diegenen die sommige algemeene cursussen geven, zooals anatomie of letterkunde.

Aan de Kamer wordt aldus een gelegenheid aangeboden om de bespottelijke behandeling goed te maken welke gewoonlijk in België den intellectueelen arbeid ten deel valt op gebied van bezoldiging.

De Verslaggever,

Louis PIERARD.

De Voorzitter,

Frans VAN CAUWELAERT.